

Hyvinvointilautakunnan kokous 28.10.2019 klo 17 Kuusirannassa

Kuusirannan arviointi varhaiskasvatuksen näkökulmasta

Ennakkovaikutusten arviointi viranhaltijoiden toimesta

Kuusirannan käyttöä varhaiskasvatuksen käyttöön on syksyllä 2019 arvioitu kolmen viranhaltijan toimesta. Arviointia ovat tehneet vs. hyvinvointi-johtaja, kunnanjohtaja sekä terveystarkastaja. Keskustelu Pyhän päivähoidosta on ollut vilkasta sosiaalisessa mediassa sekä lehdistössä, joten asian nopealla ja kuntalaisten ja työntekijöiden näkökulmia arvostavalla ratkaisutavalla on tärkeä merkitys kunnan imagon kannalta.

Kuusirannan vaikuttavuusarviointi vs. hyvinvointi- ja sivistysjohtajan toimesta

Hyvltk 02.10.2019 §85

Varhaiskasvatuslain 5 §:n mukaan kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kunnan on varhaiskasvatuslain 6 §:n mukaan järjestettävä varhaiskasvatusta kotipaikan, asuinpaikan tai oleskelun perusteella ja lapsella on varhaiskasvatuslain 12 §:n mukaan oikeus saada varhaiskasvatusta 20 h/vko laissa säädetyin poikkeuksin. Varhaiskasvatuslaki säätää erityisesti, että varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu (4 §).

Pelkosenniemen kuntastrategian yhtenä keskeisenä painopistealueena ovat lapset ja nuoret, joille halutaan hyvän huolenpidon kautta turvata vankka osaamispääoma laadukkaana varhaiskasvatuksen kautta. Kuuleminen ja sitouttaminen sekä asukkaiden tarpeiden kuuntelu ovat keskeisiä toimintaa ohjaavia arvoja. Päätöksenteon läpinäkyvyys takaa sen, että kuntalaisten ääntä kuunnellaan ja he voivat osallistua kunnan tulevaisuuden suunnan määrittelyyn. Muita kuntastrategian keskeisiä painopistealueita ja päätöksenteon läpäisyperiaatteita ovat työllisyyden parantaminen tukemalla erityisesti yrittäjyyttä sekä lähipalveluperiaate.

Pelkosenniemen kunnan varhaiskasvatuksen järjestäminen on saanut osakseen paljon kannanottoja ja kritiikkiä julkisessa keskustelussa. Varhaiskasvatuksen tilannetta tuleekin tarkastella

kokonaisuutena. Vaihtoehtoja tarkastellessa tulee ottaa huomioon, missä vaihtoehdossa laadukkaan varhaiskasvatus toteutuu parhaiten. Varhaiskasvatuslain vaatimusten lisäksi olisi kiinnitettävä huomiota myös kunnan imagoon, pito- ja vetovoimaan, työvoiman saatavuuteen, yritysten investointihalukkuuteen sekä alueen kykyyn houkutella uusia yrityksiä.

Uuden koulun rakennushanke laitetaan alkuun mahdollisimman pian. Rakennukseen on tulossa tilat 30 lapsen päiväkodille. Ennen uuden päiväkodin valmistumista varhaiskasvatuksen järjestämisen ratkaisut ovat luonteeltaan tilapäisiä, mutta kuntalaisten kannalta parin vuoden aikajänne antaisi jatkuvuutta ja varmuutta.

Toteuttaessa varhaiskasvatuspalveluita kahdessa paikassa, kirkonkylällä ja Kuusirannassa, tulee turvata varhaiskasvatuksen laadun toteutuminen ja henkilöstön osaamisen tasainen jakautuminen. Kuusirannan henkilökunta koostuisi lastenhoitajasta ja varhaiskasvatuksen sosionomista, jolloin pedagoginen osaaminen on varmistettu.

Kuusirantaa ei ole suunniteltu varhaiskasvatuksen tarkoituksiin, mutta tilan koko mahdollistaa kaikkien Pyhätunturin hoitopaikkaa tarvitsevien lasten päivähoidon samassa paikassa. Sijainti järven rannalla ei ole turvallinen, mutta pihan aitaaminen on mahdollista ja vanhemmat ovat luvanneet auttaa pihan aitaamisessa.

Kunnan asukkaiden tarpeeseen vastaaminen antaisi positiivisen signaalin kunnan imagoon, pito- ja vetovoimaan, työvoiman saatavuuteen, yritysten investointihalukkuuteen, alueen kykyyn houkutella uusia yrityksiä.

Kuusirannan vaikuttavuusarviointi kunnanjohtajan toimesta Khll 17.10.2019 § 236

Varhaiskasvatuksen järjestämiseen tarvittavia tilojen selvittelyä Pyhällä on jatkettu kunnanjohtajan ja vs.hyvinvointi- ja sivistysjohtajan toimesta.

Pyhän päivähoidon tilavaihtoehtoja koskien toteutettiin keskustelutilaisuus alueen vanhemmille 9.10.2019. Tilaisuudessa oli läsnä 9 vanhempaa, vs. hyvinvointi- ja sivistysjohtaja ja kunnanjohtaja. Keskusteluun oli kutsuttu myös kunnanhallituksen puheenjohtaja ja hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja.

Vanhemmat pitävät tärkeänä päivähoidon jatkuvuutta Pyhällä, sekä sitä, että kaikki Pyhällä asuvat

saisivat päivähoitopaikan lähialueella. Lähipalveluratkaisu vähentäisi tarpeetonta autoliikennettä ja kuormittaa vähemmän luontoa. Ratkaisu olisi linjassa myös Pyhätunturin matkailun hiilineutraalius- ja muiden ympäristötavoitteiden kanssa. Päivähoito nähdään merkittäväksi tekijäksi työvoiman saannin kannalta. Vanhempien käsityksen mukaan Pyhällä on ollut useita perheitä, jotka ovat muuttaneet pois kunnasta, koska varhaiskasvatusta ei ole järjestetty riittävän lähellä. Keskusteluissa korostettiin, että Pyhän alueen kehittyminen on kuntastrategian, kunnan elinkeinostrategian ja koko kunnan talouden ja muun edun mukaista.

Vanhemmat korostivat myös mahdollisuuttaan osallistua talkoisiin, että tilat saataisiin mahdollisimman nopeasti ja edullisesti varhaiskasvatukseen sopivaan tarkoitukseen. Talkoisiin on myös ilmoittautunut yrittäjä, joka on valmis lainaamaan aidan pystyttämiseen tarkoitettua kairan ja ammattihenkilöitä työhön, kunhan kunta kustantaa materiaalit.

Kuusirantaa on arvioitu yhdessä terveystarkastaja Heikki Puumalaisen kanssa 8.10. ja johtavan terveystarkastaja Elina Kostamovaaran sekä rakennustarkastaja Keijo Kotavuopion kanssa 11.10. Terveystarkastaja Heikki Puumalainen antoi lausuntonsa seuraavista tekijöistä: tilojen kunto aistinvaraisesti, sisäilman laatu aistinvaraisesti, ilmastoinnin riittävyys, akustiikka, valaistus, tilojen esteettömyys, lapsiryhmän tilat, lepohuone, henkilökunnan tilat, sisäänkäynti (sisältäen eteisen ja kuraeteisen), ulkovaatteiden säilytys, WC ja tilat potille, pesutilat, lasten lavuaarit, varastotilat tekstiileille ja muille tarvikkeille, keittiötilat, ruokailu, saatto-, huolto- ja pysäköintitilat, leikkipiha ja leikkivälineet. Viranhaltijoiden mukaan tilat eivät tarvitse muita välttämätöntä muutoksia, kuin piha-aidan rakentamisen. Muut havainnot ja toimenpidesuosituksia on esitetty esityslistan liitteenä olevassa terveystarkastajan arvioinnissa.

Tilojen kokonaisarvioinnin perusteella vartenotettavien vaihtoehtojen vaihtoehto on Kuusirannan kiinteistö, joka on jo nyt kunnan omistuksessa ja olisi tavoiteaikataulussa otettavissa varhaiskasvatukseen käyttöön. Kuusiranta on tilojen riittävyyden, toiminnallisuuden ja nettovuokrakustannusten kannalta paras.

Yhteenvetona todettakoon, että varhaiskasvatuksen tilavaihtojen selvittämisessä on pyritty huomioimaan kuntastrategia mm. seuraavasti:

- kuntalaisten kuuleminen
- päätösten vaikutusten ennakoiminen
- usko tulevaisuuteen ja kunnan myönteiseen kehitykseen

- luontoarvot ja ympäröivän luonnon hyödyntäminen
- lähipalvelujen kehittäminen ottaen huomioon kunnan elinvoima-, pito- ja vetovoimatekijät mahdollisimman monipuolisesti

Kuusirannan arviointi terveystarkastajan toimesta

Liitteenä terveystarkastajan 8.10. tekemä arviointi Kuusirannasta. Lisäksi 11.10. johtava terveystarkastaja on suusanallisesti todennut Kuusirannan vs. hyvinvointi- ja sivistysjohtajan arvioinnissa (Hyvltk 02.10.2019 §85) olleista vaihtoehdoista tarkoitukseen sopivimmaksi.

Vaikutukset kirkonkylän päiväkodin henkilökuntaan

Päiväkodin henkilökunnan tapaamisessa 25.10. paikalla olleet hoitajat ja päiväkodin johtaja ilmaisivat syvän huolensa varhaiskasvatuksen henkilöstötilanteesta ja Pyhän päivähoitoratkaisun venymisestä.

Pyhän päivähoitoon tulevia lapsia on tällä hetkellä 13-15, kirkonkylän kevään arvioitu lapsimäärä on 19. (Tällä hetkellä kirkonkylällä on hoitovapaalla olevia äitejä ja lapset tulossa mahdollisesti hoitoon alkuvuodesta). Lisäksi kirkonkylällä on kasvamassa pieniä vauvoja, joiden hoidontarpeesta ei ole vielä tietoa. Kerhoon jonottaa paikkaa 2 lasta.

Pyhän päivähoito helpottaa kirkonkylän henkilökunnan työtaakkaa ja kuormitusta merkittävästi. Päiväkodin johtajan paikka on tällä hetkellä auki ja täytetään 18.11. alkaen. Myös lastenhoitajan paikka täytetään marraskuun aikana.

Kuusirannan kustannusvaikutukset 6 kk

1. Kuusiranta tyhjillään ylläpitolämmöllä

käyttökustannukset 6 000 e sisältäen poistot 7 000 e = 13 000 e

2. Kuusiranta varhaiskasvatuksen käytössä

käyttökustannukset 7 500 e sisältäen poistot 7 000 e = 14 500 e

Nettokustannukset tilojen käytöstä kunnalle 1500 e/ 6 kk

Ruokailukustannukset

Ruokakuljetuksen yksikköhinta 40 € (41,95 € laskennallinen)

40 € * 22 pv * 6 kk = **5280 €**

Aita 5000 e

Aitamateriaalit 5000 e

Vanhemmat ovat lupautuneet talkooavuksi aidan rakentamiseen

Leikkipiha koostuu luonnon tarjoamista mahdollisuuksista. Lumi ja metsäleikit ovat tämän päivän lapselle elämys ja tarpeellista liikuntakasvatusta.

Sisätilojen sisustus ja kalustus 5000 e

Mattoja 2000 e

Vuodevaatteet 1000 e

Muu sisustus 2000 e

Sisätilat jaetaan sermein tai verholla. Nukkumishetki on koko ryhmän yhteinen hiljainen hetki, joka hiljentää koko tilan ja kaikki lapset rauhoittumaan/nukkumaan yhtä aikaa.

Yhteenveto päätöksen vaikutusten ennakoarvioinnista esitetään seuraavasti:

Lasten etu	<ul style="list-style-type: none">• Varhaiskasvatus järjestetään mahdollisimman laadukkaasti.• Lasten etu pyritään ottamaan huomioon mahdollisimman hyvin varhaiskasvatusyksiköiden lapsiryhmiä ja niiden rakennetta suunniteltaessa.• Varhaiskasvatus järjestetään mahdollisimman lähellä perheiden kotia.• Vähentää autossa istumista noin 40 min / lapsi / päivä, mikä vaikuttaa sekä
-------------------	---

	<p>lapsen hoitopäivän pituuteen että liikenneturvallisuuden paranemiseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilojen turvallisuus paranee aiempaan verrattuna useiden poistumisteiden johdosta • Lasten turvallisuutta parannetaan rakentamalla piha-aita • Kuusirannan kiinteistö ympäristöineen tarjoaa monipuolisen mahdollisuuden päiväkodiksi.
Vaikutukset palveluiden käyttäjille	<ul style="list-style-type: none"> • Vastaa hyvin palveluiden käyttäjäperheiden päivähoitotarpeita • Vanhemmat pitävät Kuusirantaa parhaana tilana esitetyistä vaihtoehtoista • Varhaiskasvatusyksikköjen lapsiryhmien suunnittelussa pyritään yhteen sovittamaan sekä varhaiskasvatuksen laatu että perheiden tarpeet. • Tukee perheiden ympäristöarvojen toteutumista.
Vaikutukset henkilökunnalle	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilökunta pyritään valitsemaan siten, että henkilöstörakenne vastaa mahdollisimman hyvin varhaiskasvatusyksikköjen lapsiryhmien tarpeita sekä siten, että heidän työmatkansa olisi mahdollisimman lyhyt. • Henkilökuntamitoitusta ei välttämättä kyetä joka hetki optimoimaan, kun varhaiskasvatusta järjestetään kahdessa toimipisteessä. Mitoitus kyetään kuitenkin suunnittelemaan aiempaa paremmin tehostettujen päivähoitokäytäntöjen, kuten hoitoon ilmoittautumisen ja henkilöstösuunnittelun avulla. • Kuusirannassa on edellisiä tiloja paremmin mahdollisuus järjestää päivähoito.
Kustannusvaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> • Ei aiheuta merkittäviä kustannuksia kunnalle, sillä Kuusiranta on jo kunnan omistuksessa, pidetään lämmitettynä ja vanhemmat ovat lupautuneet talkoisiin tilojen käyttöönotossa. • Ei ole kustannustehokkain tapa järjestää kunnan päivähoito, mikäli asiaa tarkastellaan päiväkodin kustannuspaikan kannalta. • Lisää jonkin verran varhaiskasvatuksen kustannuksia irtaimistohankintojen osalta. Hankinnat ovat hyödynnettävissä muissa mahdollisissa tiloissa. • Parantaa Kuusirannan kiinteistön myyntimahdollisuuksia, kun kiinteistö ei ole tyhjillään. • Mahdollistaa koko kunnalle tulojen kasvamista alueen yrittäjille.
Ympäristövaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> • Vähentää merkittävästi lasten kuljetuksista aiheutuvia ympäristökuormituksia. • Mikäli ruokatoimitukset tapahtuvat kuntakeskuksesta, aiheutuu niistä päivittäinen yhden henkilön edestakainen ajomatka.

	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilökunnan kulkeminen pyritään minimoimaan. • Lisää kiinteistön lämmitystarvetta vain 7-8 asteella, sillä rakennuksessa on ollut tyhjillään, jolloin sen sisälämpötila 15 astetta.
Vaikutukset elinkeinoelämälle	<ul style="list-style-type: none"> • Noin puolet kunnan työpaikoista sijaitsee Pyhän alueella. • Alueen yrittäjät ovat useaan otteeseen tuoneet esille huolensa siitä, että työvoiman saanti on riippuvainen varhaiskasvatuspalveluista alueella. Kunnan elinvoimaisuus on riippuvainen Pyhätunturin työpaikkojen määrästä. • Tukee Pyhätunturin matkailukeskuksen ympäristötavoitteiden toteutumista.
Vaikutukset kunnan imagolle	<ul style="list-style-type: none"> • Pyhän varhaiskasvatuksen järjestämisen haasteet ovat saaneet kohtuuttoman suuren ja negatiivisen sävyn mediassa, mikä on ollut haitallista kunnan imagolle. • Kuusirannan kiinteistön käyttöönotto päivähoidon käyttöön olisi myönteinen uutinen, jota monet tahot odottavat. • Kuusirannan väliaikainen käyttöönotto ei kuitenkaan poista tulevien matkailusesonkien aikaista varhaiskasvatustilan järjestämistarvetta.
Vaikutukset kunnan muille alueille	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatuksen järjestäminen Pyhällä ei ole supista palvelutarjontaa muilla kunnan alueilla. • Pyhätunturin alueen kasvu luo hyvinvointia koko kunnan alueelle.
Vaikutukset kunnan kuntastrategian kannalta	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatuksen tarjoaminen Pyhällä tukee kuntastrategian ja kunnan elinkeinostrategian toteutumista monesta näkökulmasta.
Vaikutukset kunnan uuden koulu-päiväkotisuunnitelman kannalta	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatukseen suunniteltujen tilojen mitoituksessa tulee ottaa huomioon Pyhän alueen päivähoidon tarve, joka on pysyvä ja joka kasvaa huomattavasti matkailusesonkien aikana.